

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

СЪВЕТ НА ЕВРОПА

ЕВРОПЕЙСКИ СЪД ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

ДЕЛО „ВЕЛТЕД-98“ АД срещу БЪЛГАРИЯ

(Жалба 15239/02)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

11 декември 2008 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

11/03/2009 г.

Решението може да бъде предмет на редакторска преработка

По делото „Велтед-98“ АД срещу България,
Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), на заседание в състав:

Пеер Лоренцен, *председател*,

Райт Марусте,

Карел Юнгвирт,

Володимир Буткевич,

Ренате Йегер,

Марк Вилигер,

Здравка Калайджиева, *съдии*

и Клаудия Вестердик, *секретар на отделението*,

След като заседава при закрити врата на 18 ноември март 2008 г.,

Постанови следното решение, прието на същата дата:

ПРОЦЕДУРА

1. Делото е заведено по жалба (№ 15239/02) срещу Република България, подадена на 2 април 2002 г. в Европейския съд по правата на човека на основание на член 34 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи („Конвенцията“) от акционерно дружество „Велтед-98 АД“ („жалбоподателят“).

2. Жалбоподателят се представлява от г-жа В. Коева, адвокат във Велико Търново. Българското правителство („Правителството“) се представлява от своя агент, г-жа Коцева от Министерството на правосъдието.

3. По-специално жалбоподателят твърди, че окончателното решение на Върховния административен съд не е достатъчно мотивирано, тъй като върховната юрисдикция не е отговорила на основните му аргументи и че освен това е обосновала своето решение с документ, който не е бил приложен към преписката по делото.

4. На 8 февруари 2007 г. Съдът реши да извести Правителството за жалбата. Съгласно разпоредбите на член 29 § 3 от Конвенцията той реши да разгледа жалбата едновременно по допустимост и по същество.

ФАКТИ

I. ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО

5. Жалбоподателят „Велтед-98“ АД е акционерно дружество, установено във Велико Търново и създадено за целите на приватизационната процедура, описана по-долу.

1. Опити на жалбоподателя да участва в приватизацията на имот, принадлежащ на държавата

6. С решение от 24 ноември 1998 г. министърът на търговията и туризма решава да се открие процедура за приватизация на 80% от дяловете на държавно предприятие („Велтед“ ЕООД), което е собственик на открит пазар във Велико Търново. С решение от 21 юли 1999 г. заместник-министърът определя реда и условията на процедурата. Решението е публикувано в Държавен вестник на 3 август 1999 г.

7. В администрацията са внесени четири предложения за приватизация в предвидения за тази цел срок (до 18 август 1999 г.) Решено е преговорите да се проведат с трима от кандидатите, в това число с жалбоподателя.

8. На 3 септември 1999 г. представителите на кандидатите представят офертите си пред специална комисия, назначена от министъра на търговията и туризма. На неизвестна дата комисията изготвя своя доклад и препоръчва на министъра да приеме предложението, направено от Н. С., търговец. На 9 септември 1999 г. министърът приема това предложение и на 15 септември е подписан договор за прекратяване на дяловете на предприятието. Жалбоподателят е уведомен за това на 17 септември 1999 г.

2. Процедура за отмяна на министерското решение от 9 септември 1999 г.

9. На 27 септември 1999 г. жалбоподателят сезира Върховния административен съд с иск за отмяна на министерското решение от 9 септември 1999 г. Той твърди, че приватизационната процедура е опорочена от множество процедурни нередности, свързани по-специално със срока между публикуването на решението на заместник-министъра от 21 юли 1999 г. и крайния срок за представяне на офертите, поради това, че назначената от министъра комисия е започнала преговорите с кандидатите в отсъствие на трима от своите членове, както и поради това, че жалбоподателят не е бил официално

уведомен за датата на преговорите и че Н. С. не е представил декларация за доходи, в нарушение на параграф 9 от Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия.

10. Освен това жалбоподателят твърди, че не е получил информацията, която му е необходима, за да подготви участието си в преговорите, и че освен това не е бил информиран за критериите за класиране.

11. С решение от 1 юни 2000 г. Върховният административен съд в състав от трима съдии приема претенциите на жалбоподателя и отменя министерското решение. Върховната юрисдикция приема някои от неговите аргументи и счита, че приватизационната процедура е била опорочена от някои съществени нередности. Например трима от членовете на назначената от министъра комисия не са присъствали на преговорите, в нарушение на приватизационните правила, приети от министъра.

12. От друга страна Н. С. е представил две декларации за доходи, с различно съдържание. Освен това първата декларация е била внесена без да е заверена от служител на данъчната служба, в нарушение на разпоредбите на § 9 от Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия (Наредба за сведенията, които съдържа декларацията по § 9 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия, и за реда и органите за контрол на декларациите.)

13. По отношение на другите аргументи на жалбоподателя, относимите части на решението гласят следното:

„В една от декларациите фигурира кредит (...) на стойност 600 000 български лева. (...) от представения нотариален акт (...) е видно, че договорът за кредит е подписан едва на 25 октомври 1999 г. Той обаче, в нарушение на членове 6 и 7, алинея 2 от наредбата, в графата „забележки“ [на декларацията] не е посочил, че сумата все още не е изплатена.

(...)

[Първоначално] внесената декларация не е в съответствие с член 9, алинея 2 от Наредбата [относно сведенията, които трябва да бъдат предоставени от конкурентите (Наредба за сведенията)], съгласно която размерът на декларираните средства трябва да е равен или да надхвърля размера на плащанията, свързани с приватизацията. Договорената цена (...) е 600 000 американски долара. Посочено е, че размерът на наличните средства (...) е 436 800 български лева. Не е предоставена никаква информация относно произхода (...) на средствата, необходими за покриване на разликата.

(...)

Разпоредбата на член 9, алинея 3 от Правилата [за приватизация] не е била спазена. Съгласно тази разпоредба срокът от публикуването на решението, определящо реда и условията на процедурата и срока за внасяне на офертите,

не трябва да е по-малък от двадесет дни. В настоящия случай (...) този срок е само петнадесет дни.

Аргументът на представителя на министъра на търговията и туризма, според когото тази разпоредба е била отменена с решение (...) от 9 март 1999 г., не може да бъде приет. Въпросното решение (...) е нищожно по право. (...) то не носи подписа на министъра, а на неизвестно лице (...).

Съдът счита, че тези нарушения на правилата на административната процедура са съществени.“

14. Съдът установи също така, че са налице някои нередности, които не могат да доведат до отмяна на спорното решение.

15. На неуточнена дата Н. С. и министърът сезират Върховния административен съд с касационна жалба. В своите жалби ответниците изтъкват, между другото, че член 9, алинея 3 от Правилата за приватизация е бил отменен на 9 март 1999 г. от заместник-министъра в качеството му на заместник на титуляря.

16. Делото се отлага три пъти заради неявяване на Н. С. поради заболяване.

17. На 13 април се провежда заседание. В писмен отговор, внесен на заседанието, жалбоподателят възразява, че ответниците не са представили сведения, посочващи, че министърът е делегирал правомощията си в сферата на приватизацията на своя заместник и че във всеки случай подобно делегиране е щяло да бъде незаконосъобразно. Представителят на прокуратурата към Върховния административен съд приканва юрисдикцията да отхвърли жалбите. Той изтъква, че ответниците не са представили всички документи, споменати в техните жалби, по-специално договор за кредит, за който се твърди, че е подписан на 10 август 1999 г. с цел да се докаже размерът на средствата на Н. С. Делото е поставено на разглеждане.

18. На 15 октомври 2001 г. адвокатът на жалбоподателя внася до председателя на Върховния административен съд жалба на основание член 217а от Гражданския процесуален кодекс от 1952 г. (ГПК от 1952 г.), за да бъде ускорено производството, в която се оплаква, че съдът не е постановил решението си в едномесечния срок, предвиден за тази цел.

19. С решение от 9 октомври 2001 г. Върховният административен съд в състав от петима съдии приема жалбите, касира атакуваното решение и отхвърля жалбата на жалбоподателя. В мотивировката на своето решение той включва множество параграфи и изречения от касационната жалба, внесена от Н. С. относно съответствието на офертата на последния със законодателството по това време.

20. Съдът счита, че фактът, че преговорите са били проведени в отсъствие на трима от членовете на комисията, назначена от министъра, не представлява съществена нередност, тъй като са присъствали мнозинството от членовете.

21. Що се отнася до декларациите, представени от Н. С., върховната юрисдикция установява, че има две декларации, първата от които е била представена преди преговорите, а втората – преди подписването на договора. В действителност декларацията, внесена преди подписването на договора, е била заверена от служител на данъчната служба, в съответствие с разпоредбите на наредбата на министерския съвет. Н. С. се ангажира да заплати по-висока от първоначално предложената цена и за тази цел получава разрешение за кредит .

Тази част от решението гласи следното:

„Разпоредбата на член 9, алинея 2 от Наредбата, постановяваща, че размерът на наличните средства, както е посочен в декларацията, трябва да е равен или да надхвърля сумата на разходите, свързани с транзакцията (...) не е нарушена.

(...)

След преговорите, състояли се на 3 август 1999 (...), кандидатът е предложил да заплати по-висока цена (...) комисията [назначена от министъра] е изискала представяне на нови доказателства относно наличните средства (...). Именно поради тази причина на 10 август 1999 г. (...) в Министерството на търговията и туризма е внесен договор за кредит за сума от 600 000 лева. Договорът не е предвиждал сумата да бъде платена (...) на по-късна дата. Съгласно член първи от този документ цялата сума е трябвало да бъде платена при подписване на договора. С оглед на тези сведения комисията е счела, че има достатъчно доказателства относно размера на наличните средства и че въпросната сума отговаря на разходите, които Н. С. ще направи впоследствие.“

22. Съдът не разглежда аргументите на страните относно срока между публикуването на решението на заместник-министъра, определящо реда и условията на процедурата, и крайния срок за внасяне на офертите. От друга страна той разглежда някои други основания, които отхвърля като маловажни.

Тази част от решението гласи следното:

„Въпреки че не оказват въздействие върху преценките на Съда, [следва да се отбележи, че] фактите по случая не позволяват да бъдат открити [твърдени] нередности, свързани със закупуването на информационни проспекти (...), представянето на скорошно удостоверение за вписване в търговския регистър, публикуването на обяви за откриване на приватизационната процедура в два вестника, (...) информирането на страните и т. н.“

3. Разглеждане на искането на жалбоподателя за възобновяване на процедурата

2. На 14 октомври 2002 г. адвокатът на жалбоподателя сезира Върховния административен съд с мотивирано искане за преразглеждане поради откриване на ново писмено доказателство.

24. С решение от 4 март 2003 г. Върховният административен съд в състав от петима съдии обявява искането за недопустимо, като счита, че приложимото право не предвижда възможността да се иска

перезглеждане на решението, което, както в случая, е било постановено от състав от петима съдии.

4. Други относими факти

25. След прекратяване на процедурата представители на жалбоподателя се явили в деловодството на Върховния административен съд, за да се запознаят с преписката; там ги информират, че Съдът няма архиви и че преписката по делото на жалбоподателя е била изпратена за класиране в съответното министерство.

II. ОТНОСИМО ВЪТРЕШНО ПРАВО И ПРАКТИКИ

1. Закон за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия

26. Параграф 9 от този закон, вече отменен, задължава физическите и юридическите лица, които желаят да придобият в рамките на приватизационна процедура имот, принадлежащ на държавата или на общините, да подадат декларация за произхода на притежаваните средства, както и за размера на платените данъци.

2. Наредба за прилагане на § 9 от Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия от 10 септември 1997 г.

27. Член 6 от наредбата предвижда, че когато посочените в декларацията суми все още не са налични в момента на подаването ѝ, лицето трябва да уточни това в графа „забележки“.

Съгласно член 9, алинея 2 от Наредбата общият размер на наличните пари, посочени в декларацията, трябва да е равен или да надхвърля размера на предстоящите плащания по приватизационната сделка и другите изискуеми задължения на лицето.

3. Приватизационни правила (Правила за организацията за водене на преговори с потенциални купувачи при продажбата на предприятия или обособени техни части)

28. Правилата са приети от министъра на търговията и туризма на 7 ноември 1997 г. Съгласно член 9, алинея 3 срокът от публикуването на решението, определящо реда и условията на процедурата и срока за внасяне на офертите не трябва да е по-малък от двадесет дни.

Въпросът дали тази разпоредба е била в сила към момента на фактите е била обсъждана от страните в рамките на процедурата пред Върховния административен съд (параграфи 15 и 17 по-горе).

4. Наредба за условията и реда за провеждане на преговори от 18 април 2001 г. (Наредба за условията и реда за провеждане на преговори с потенциални купувачи от 18 април 2001 г.)

29. Съгласно член 16 от тази наредба специалната комисия, на която са възложени преговорите с потенциалните купувачи, трябва да изготви доклад, съдържащ предложение за класация на кандидатите, и да предложи като купувач класирания на първо място кандидат. Въз основа на предложенията на специалната комисия административният орган, натоварен с приватизацията на държавното предприятие, може да избере купувач или да реши да прекрати приватизационната процедура, без да е длъжен да мотивира решението си.

5. Съдебна практика на Върховния административен съд относно приватизационната процедура чрез преговори за периода преди 18 април 2001 г.

30. През посочения по-горе период Върховният административен съд е бил на мнение, че наредбата, свързана с избора на купувача и отказът да се избере купувач, произнесени след приватизационна процедура, са определящи за „законните права и интереси“ на всички кандидати за закупуването на държавното предприятие (вж. също така Решение № 1249 от 12.02.2002 г. по адм. д. № 9004/2001 г., Решение № 7128 от 23.11.2000 г. по адм. д. № 6005/ 2000 г.).

Тези административни актове били подложени на съдебен контрол за законност, чиято цел била да гарантира спазването на реда и условията на процедурата, предварително определени от компетентния орган, като например срока за внасяне на офертите, критериите и метода за класиране на кандидатите за закупуване и т. н. (вж. Решение № 7128 от 23.11.2000 г. по адм. д. № 6005/ 2000 г., Решение № 1249 от 12.02.2002 г. по адм. д. № 9004/2001 г., Решение № 7700 от 30.07.2002 г. по адм. д. № 9004/2002 г.).

В две от трите решения, посочени по-горе, Върховният административен съд е счел, че ако офертите отговарят на предварително посочените в решението критерии, определящи реда и условията на процедурата, органът, натоварен с приватизацията, е длъжен да избере купувач. Освен това върховната юрисдикция е счела, че новите принципи, посочени в наредбата от 18 април 2001 г., не са приложими към приватизационните процедури, започнати преди тази дата.

6. Търговски закон

31. Членове 337 и следващи от този закон регламентират продажбата на публичен търг с явно наддаване. По-специално те предвиждат, че се дава гласност за условията на търга чрез обявяване

поне в един всекидневник, че участникът в търга е обвързан от своето предложение според условията на търга и че лицето, което ръководи наддаването, възлага стоката на предложилия най-високата цена.

7. Отмяна на административните актове в случай на „съществени процедурни нередности“

32. Към момента на настъпване на фактите според вътрешната съдебна практика само наличието на „съществени процедурни нередности“ е оправдавало отмяната на административен акт (вж. например Тълкувателно решение № 2 от 14.05.1991 г. по гр. д. № 2/1991 г., ОСГК). При липсата на законово определение на това понятие правораздавателните органи, сезирани за спор относно валидността или законосъобразността на административен акт, са били свободни да преценят дали е налице или не такава хипотеза.

8. Обжалване с цел ускоряване на гражданско съдопроизводство (член 217 а от Гражданския процесуален кодекс от 1952 г.)

33. Горепосоченият член предвижда, че всяка от страните по гражданско дело може да подаде жалба за бавност. При констатирана бавност председателят на по-горния съд може да направи предложение до дисциплинарния състав на Висшия съдебен съвет за осъществяване на дисциплинарна отговорност.

ПРАВОТО

I. ОТНОСНО ТВЪРДЯНОТО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 6 § 1 ОТ КОНВЕНЦИЯТА ПОРАДИ ПРОПУСК НА ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД ДА СЕ ПРОИЗНЕСЕ ОТНОСНО НЯКОИ АРГУМЕНТИ НА ЖАЛБОПОДАТЕЛЯ

34. Жалбоподателят твърди, че решението на Върховния административен съд не е достатъчно мотивирано и се оплаква от нарушаване на правото му на справедлив процес, както е предвидено в член 6 от Конвенцията, който гласи:

„Всяко лице, при решаването на правен спор относно неговите граждански права и задължения (...) има право на справедливо (...) гледане на неговото дело от съд (...)“

А. Относно допустимостта

35. Съдът счита, че въпросът със съвместимостта *ratione materiae* на това оплакване с разпоредбите на Конвенцията е тясно свързан със същността на жалбата, формулирана от жалбоподателя във връзка с член 6 от Конвенцията. Ето защо, Съдът счита, че е уместно този въпрос да присъедини към разглеждането по същество.

36. Освен това Съдът установява, че тази жалба не е явно необоснована по смисъла на член 35 § 3 от Конвенцията. Освен това той подчертава, че не е в противоречие с друг мотив за недопустимост. Следователно е уместно да бъде обявена за допустима.

Б. По същество

1. Тези на страните

37. Жалбоподателят твърди, че решението на втория състав на Върховния административен съд не е достатъчно мотивирано. Той счита, че върховната юрисдикция се е задоволила да възпроизведе текста на касационната жалба на Н. С. Жалбоподателят цитира няколко аргумента, които Върховният касационен съд е пропуснал да разгледа, някои от които са свързани с неспазване на приватизационните правила. Освен това той счита, че касационната инстанция не е можела да обоснове своето решение относно договора за кредит от 10 август 1999 г., тъй като той не е бил приложен към съдебната преписка. Лицето подчертава също така, че то не е било длъжно да иска представянето на този договор, нито да оспорва съществуването му, тъй като тежестта на доказването е падала върху противната страна, която е пропуснала да предостави документи в подкрепа на своята жалба.

38. Правителството счита, че вторият състав на Върховния административен съд е отговорил на всички аргументи, които могат да окажат влияние върху изхода на процедурата. По-специално касационната инстанция е разгледала, в параграф, посветен на маловажните аргументи, въпроса за неспазването на минималния срок между датата на публикуване на решението, определящо реда и условията на процедурата, и крайната дата за внасяне на офертите, и е отхвърлила това основание (параграф 22 по-горе). Що се отнася до договора за кредит Правителството подчертава, че жалбоподателят нито е оспорил наличието му, нито е поискал той да бъде представен от ответниците.

2. Преценка на Съда

а) Относно приложимостта на член 6

39. Съдът припомня своята добре установената съдебна практика, според която член 6 § 1 се прилага, когато е налице „правен спор“ относно „граждански права“, за които може да се претендира, поне по защитим начин, признат във вътрешното право. „Правният спор“ трябва да е действителен и сериозен; той може да се отнася както за наличието на право, така и за обхвата или условията за упражняването му. Освен това изходът от процедурата трябва да бъде пряко определящ за въпросното право, тъй като за да бъде приложим член 6 § 1, не е достатъчна слаба връзка, нито непреки отражения. (вж. също така *Файед срещу Обединеното кралство*, решение от 21 септември 1994 г., серия А № 294-В, стр. 45-46, § 56 ; *Масон и Ван Зон срещу Нидерландия*, решение от 28 септември 1995 г., серия А № 327-А, стр. 17, § 44 ; *Балмер-Шафрот и други срещу Швейцария*, решение от 26 август 1997 г., *Recueil des arrêts et décisions* 1997-IV, стр. 1357, § 32).

40. За да реши дали „гражданските права“ могат да бъдат счестени за признати по българското право, Съдът ще вземе под внимание текста на относимите законови разпоредби и начина, по който вътрешните правораздавателни органи са ги тълкували към момента на настъпване на фактите (вж. *Масон и Ван Зон срещу Нидерландия*, по-горе, § 49, както и *Гутфройнд срещу Франция*, № 45681/99, § 41, ЕСПЧ 2003-VII).

41. Съдът установява, че в настоящия случай правото на конкуренция с други купувачи, при спазване на някои предварително определени критерии и правила за придобиване на държавно или общинско предприятие, е било достатъчно добре дефинирано от вътрешното право. Съществуването му е било признато и от вътрешната съдебна практика (вж. параграф 30 по-горе). Върховният административен съд е бил на мнение, че участниците в приватизацията са титуляри на „права и интереси“, оправдаващи прилагането на съдебна защита. Освен това върховната юрисдикция е преценила на няколко пъти, по отношение на разпоредбите, които са били в сила преди 18 април 2001 г., че ако офертите отговарят на някои критерии, посочени в решението, определящо реда и условията на процедурата, административният орган е длъжен да продължи докрай приватизационната процедура и да избере купувач в съответствие с предварително определените правила (вж., *a contrario*, *I.T.C. LTD. срещу Малта* (реш.), № 2629/06, 11 декември 2007 г.). Следователно, към момента на настъпване на фактите, регламентацията на приватизационната процедура, макар и да е била по-сложна, е имала съществени сходства с тази на процедурата за

продажба на търг, уредена от търговския закон (вж. параграфи 30 и 31 по-горе).

42. По отношение на естеството на това „право“ Съдът посочва, че жалбоподателят е участвал в приватизационната процедура с цел да развие търговска дейност. Ето защо Съдът счита, че заинтересованият е имал достатъчен имуществен интерес, за да бъде въпросното право окачествено като „гражданско“ (вж., *mutatis mutandis*, *Арач срещу Турция*, № 69037/01, § 21, 21 септември 2006 г., както и *Tinnelly & Sons Ltd и други и МакЕлдъф и други срещу Обединеното кралство*, решение от 10 юли 1998 г., *Recueil* 1998-IV, стр. 1656, § 61).

43. По отношение на това дали е имало „правен спор“, определящ за съществуването или упражняването на това право, Съдът посочва, че към момента на настъпване на фактите вътрешните правораздавателни органи са считали, че участниците в приватизацията имат право купувачът да бъде определен в съответствие с някои предварително определени правила. Съдът отбелязва също така, че Върховният административен съд е считал, че е компетентен да контролира спазването на тези правила. Следователно процедурата за оспорване на министерското решение от 9 септември 1999 г. се е отнасяла за реда и условията за упражняване на правото на жалбоподателя да се конкурира с други физически или юридически лица с цел да придобие държавно предприятие

44. С оглед на тези съображения Съдът счита, че член 6, в гражданския си аспект, е приложим за конкретния случай

б) Относно справедливостта на процедурата

45. Съдът припомня, че според неговата постоянна съдебна практика, отразяваща принцип, свързан с доброто управление на правосъдието, съдебните решения трябва да посочват в достатъчна степен мотивите, на които се основават. Обхватът на това задължение може да варира в зависимост от естеството на решението и трябва да се разглежда в контекста на обстоятелствата по всеки отделен случай (решения *Руис Ториха и Иро Балани срещу Испания* от 9 декември 1994 г., серия А № 303-А и 303-В, стр. 12, § 29, и т. 29–30, § 27, и *Хигинс и други срещу Франция* от 19 февруари 1998 г., *Recueil* 1998-I, стр. 60, § 42). Въпреки че член 6 § 1 задължава съдилищата да обосновават своите решения, това задължение не може да се разбира като изискване за подробен отговор за всеки аргумент (решение *Ван де Хурк* срещу Нидерландия от 19 април 1994 г., серия А № 288, стр. 20, § 61). Следователно, отхвърляйки дадена жалба, апелативната или касационната юрисдикция по принцип може да се ограничи с приемане на мотивите на взетото решение (вж., *mutatis mutandis*,

решението *Хеле срещу Финландия* от 19 декември 1997 г., *Recueil* 1997-VIII, стр. 2930, §§ 59–60).

46. В случая Съдът установява, че първият състав на Върховния административен съд е отменил министерското решение с мотива, че приватизационната процедура е била опорочена от много съществени нередности, като например неспазване на правилото за минимален срок между датата на публикуване на решението, определящо реда и условията на процедурата и крайния срок за внасяне на офертите. Впоследствие касационната инстанция е отменила това решение и е потвърдила оспорваната наредба, без да разгледа въпроса за неспазването на посочения по-горе срок.

47. Съдът отчита факта, че съгласно българското право компетентните правораздавателни органи са свободни да преценяват дали са налице „съществени процедурни нередности“, които могат да доведат до отмяна на атакувания административен акт. (параграф 31 по-горе). Въпреки това, Съдът посочва също така, че в случая неспазването на минималния срок между датата на публикуване на решението, определящо реда и условията на процедурата, и датата на внасяне на офертите е било експлицитно квалифицирано като „съществена“ нередност от първия състав на Върховния административен съд и по този начин е било разграничено от някои други нередности, които, според върховната юрисдикция, не са били толкова сериозни. Освен това страните за представили пред касационната инстанция изчерпателни коментари по този въпрос.

48. При тези обстоятелства Съдът счита, че в случая е ставало дума за основание, което Върховният административен съд е бил длъжен да разгледа, дори само за да прецени важността му. Той обаче констатира, че върховната юрисдикция е запазила мълчание по този въпрос. Всъщност нито решението, взето в неговата цялост, нито пасажът, на който се позовава Правителството, не дават информация, която може да осведоми съответните лица относно причините за отхвърлянето на въпросното средство. Следователно не е възможно да се разбере дали Върховният административен съд просто го е пренебрегнал или е счел, че е недостатъчно относимо или необосновано. Тази ситуация не съвпада с идеята за справедлив процес, която доминира в член 6.

49. Тези сведения са достатъчни за Съда, за да установи, че е било налице нарушение на член 6 § 1.

50. С оглед на това заключение Съдът не счита за необходимо да разглежда адекватността на мотивите, с които върховната юрисдикция е отговорила на другите аргументи, представени от заинтересования. Поради същата причина Съдът счита, че той не е длъжен също така да се произнесе по въпроса дали, обосновавайки

своето решение с договора за кредит от 10 август 1999 г., Върховният административен съд е пренебрегнал принципа на състезателност.

II. ОТНОСНО ДРУГИТЕ ТВЪРДЕНИ НАРУШЕНИЯ НА ЧЛЕНОВЕ 6 И 13 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

51. От друга страна жалбоподателят се оплаква от много нарушения на неговите права, гарантирани от член 6. Той се оплаква от продължителността на съдебната процедура по обжалване на министерското решение, която според него е прекалено голяма, и твърди, че на петчленния състав на Върховния административен съд е липсвала безпристрастност. По-специално лицето счита, че произнасяйки решение, което е неблагоприятно за него, съдиите са се опитали да го накажат заради внасянето на жалба с цел ускоряване на процедурата. Освен това жалбоподателят счита, че върховната юрисдикция не е била независима, тъй като преписката е била изпратена в съответното министерство за класиране. И накрая той се оплаква от отхвърляне на искането му при възобновяване на процедурата, която, според него почивала на неправилно тълкуване на относимото право и според него това отхвърляне е нарушение на членове 6 и 13 от Конвенцията.

52. Що се отнася до тази част на жалбата, като се имат предвид всички сведения, които притежава, и тъй като е компетентен да се запознае с формулираните твърдения, Съдът не открива никакво нарушение на правата и свободите, гарантирани от Конвенцията или протоколите към нея. От това следва, че жалбите са явно неоснователни и следва да бъдат отхвърлени съгласно член 35 §§ 3 и 4 от Конвенцията.

III. ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

53. Съгласно член 41 от Конвенцията

„Ако Съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията или на Протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевщата страна.“

А. Вреди

54. Жалбоподателят иска 100 000 български лева (около 50000 евро) като обезщетение да имуществените и неимуществени вреди, които е понесъл.

55. Правителството не прави коментар.

56. Съдът не вижда причинно-следствена връзка между констатираното нарушение и твърдяните имуществени вреди (вж., *mutatis mutandis*, *Tre Traktörer AB срещу Швеция*, решение от 7 юли 1989 г., серия А № 159, стр. 25, § 66, както и *Капитал Банк АД срещу България*, № 49429/99, § 144, 24 ноември 2005 г. (откъси)) и отхвърля това искане. От друга страна Съдът счита, че е уместно да се предостави на дружеството жалбоподател обезщетение за неимуществени вреди в размер на 2 000 евро (*Comingersoll S.A. срещу Португалия* [GC], № 35382/97, § 35, ЕСПЧ 2000-IV).

Б. Разноски и съдебни разходи

57. Жалбоподателят иска също така 200 евро за пощенски разноски, канцеларски разноски и превод, изложени пред Съда. Той прилага и съответните оправдателни документи за тези разноски. Що се отнася до адвокатския хонорар, той призовава Съда да определи сумата, като вземе предвид юридическите документи, изготвени от адв. В. Коева.

58. Правителството не представя забележки.

59. Съгласно съдебната практика на Съда жалбоподател може да получи възстановяване на разноски и съдебни разходи само ако се установи, че те са реални, че са били необходими и че размерът им е разумен. В настоящия случай Съдът констатира, че е невъзможно да оцени с точност действителната работа, извършена от представителя на жалбоподателя, тъй като не е получил необходимите разяснения по този въпрос. Следователно Съдът може да присъди като адвокатски хонорар само много ограничена фиксирана сума, като счита, че е разумно тя да бъде в размер 500 евро. Ето защо, с оглед на сведенията, с които разполага, и на горепосочените критерии, Съдът счита, че е разумна сумата от 700 евро за производството пред Съда и я присъжда на жалбоподателя.

В. Лихви за забава

60. Съдът намира за уместно, лихвата за просрочване да е базирана на пределната лихва по заеми на Централната европейска банка, към които следва да се добавят три процентни пункта.

ПО ТЕЗИ ПРИЧИНИ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО

1. *Решава да присъедини* към същността въпроса за приложимостта на член 6 и обявява иска за допустим по отношение на жалбата,

извлечена от член 6 § 1 относно липсата на мотивировка на решението на втория състав на Върховния административен съд и за недопустим в останалата си част;

2. *Установява*, че член 6 от Конвенцията е приложим в настоящия случай;
3. *Установява*, че е налице нарушение на член 6 § 1 от Конвенцията;
4. *Отсъжда*
 - а) че държавата ответник трябва да заплати на жалбоподателя в срок от три месеца от датата, на която решението стане окончателно съгласно член 44 § 2 от Конвенцията, следните суми, които да се конвертират в български лева по курса към деня на разплащането:
 - i. 2 000 EUR (две хиляди евро) за неимуществени вреди, плюс евентуалната сума за данъци;
 - ii. 700 EUR (седемстотин евро) за разноси и съдебни разходи, плюс евентуалната сума за данъци, дължими от жалбоподателя;
 - б) че от изтичането на упоменатия по-горе тримесечен срок до плащането се дължи проста лихва върху горепосочените суми в размер, равен на пределната ставка по заеми на Европейската централна банка, към която се добавят три процентни пункта;
5. *Отхвърля* останалата част от претенцията на жалбоподателя за справедливо обезщетение.

Изготвено на френски език и известно писмено на 11 декември 2008 г. в съответствие с член 77 §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердик
Секретар

Пеер Лоренцен
Председател